

RAY BRADBURY

**MARŤANSKÁ
KRONIKA**

plus

Marťanská kronika

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.cz

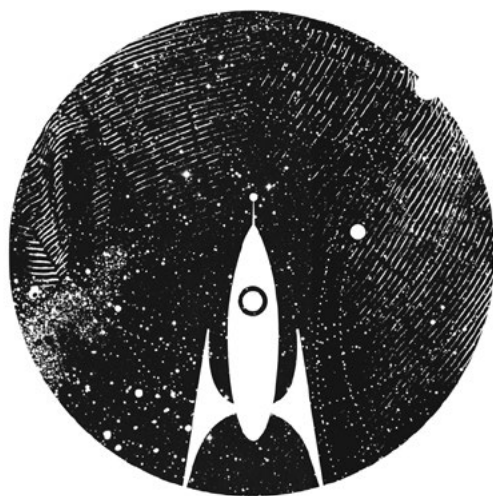
Ray Bradbury
Marťanská kronika – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

RAY BRADBURY

**MARŤANSKÁ
KRONIKA**

THE MARTIAN CHRONICLES

Copyright © 1945,1946, 1948, 1949, 1950. Copyright
renewed 1972, 1974, 1975, 1976, 1977 by Ray Bradbury.

Introduction copyright © 1997 by Ray Bradbury.

Epilogue © Rainer Eisfeld, 2012

Translation © Jarmila Emmerová, 2017

Prologuetranslation © Ondřej Hanus, 2017

Epiloguetranslation © Ondřej Müller, 2017

Cover design © Milan Malík, 2017

ISBN tištěné verze 978-80-259-0727-6

ISBN e-knihy 978-80-259-0760-3 (1. zveřejnění, 2017)

S láskou a vděčností
věnuji Maggie/Margueritě,
která tehdy v roce 1949
rukopis na psacím stroji opisovala.

A rovněž Normanu Corwinovi
a WALTERU I. BRADBURYMU,
skvělým přátelům, kteří asistovali u jeho zrodu!

„Svědčí nám stanout zas jednou v úžasu,“ řekl filozof.
„Cesty do vesmíru nám všem vracejí dětství.“

CHRONOLOGIE

	<i>Slovo úvodem</i>	13
Leden 2030:	Raketové léto.	19
Únor 2030:	Ylla.	21
Srpen 2030:	Letní noc	37
Srpen 2030:	Pozemšťani	40
Březen 2031:	Řádný občan	59
Duben 2031:	Třetí expedice	61
Červen 2032:	... a bude stejně luna plát	82
Srpen 2032:	Osadníci	113
Prosinec 2032:	Zelené ráno.	115
Únor 2033:	Kobylky	121
Srpen 2033:	Noční sekání	122
Říjen 2033:	Břeh	133
Únor 2034:	Mezidobí	135
Duben 2034:	Muzikanti	136
Červen 2034:	Má duše se vznáší ve výši	139
2035–2036:	Nová jména.	156
Duben 2036:	Usher II.	158
Srpen 2036:	Staří	178
Září 2036:	Marťan	179

Listopad 2036:	Brašnářství	195
Listopad 2036:	Mrtvá sezona.	197
Listopad 2036:	Pozorovatelé	212
Prosinec 2036:	Mlčící města	215
Duben 2057:	Dlouhá léta	228
Srpen 2057:	Přijdou vlahé deště	241
Říjen 2057:	Výlet na milion let	249

<i>Osadníkem na nejzazší hranici . . .</i>	<i>263</i>
<i>Ediční poznámka.</i>	<i>283</i>

SLOVO ÚVODEM

Green Town, někde na Marsu; Mars, někde v Egyptě

„Neříkejte mi, co dělám. Nechci to vědět!“

Toto nejsou má slova. Pronesl je můj přítel, italský filmový režisér Federico Fellini. Během natáčení svých scénářů se odmítal dívat na nově pořízené záběry, které byly zachyceny v kameře a na konci každého dne vyvolány. Chtěl, aby si jednotlivé scény uchovaly tajemství a dál jej lákaly a provokovaly.

Stejně jsem to měl po většinu života i já se svými povídkami, hrami a básněmi. A stejné to bylo i s *Martánskou kronikou* v letech těsně předcházejících mému sňatku v roce 1947 a pak, když jsem ji v procesu horečnatého psaní, jež mi přineslo řadu překvapení, v létě 1949 dokončil.

To, co začalo jako příležitostně psané povídky či „poznámky bokem“ pojednávající o rudé planetě, se v červenci a srpnu téhož roku změnilo v prudký výbuch inspirace, kdy jsem každé ráno usedal k psacímu stroji zvědavý, jaké další nápady si pro mě má Múza nachystala.

Skutečně jsem takovou Múzu měl? A skutečně jsem v tuto mytickou stvůru odjakživa věřil? Nikoli. V mládí, v době, kdy jsem na střední chodil za školu a živil se jako kamelot, jsem dělal totéž co většina začínajících spisovatelů: napodoboval jsem starší autory, imitoval své vrstevníky, čímž jsem sám sobě zabránil odhalit, co se mi doopravdy skrývá pod kůží a za víčky.

Než jsem oslavil pětadvacátý rok, napsal jsem už a vydal řadu povedených bizarně fantaskních povídek, ale nijak jsem se z nich nepoučil. Byl jsem slepý k tomu, že se mi v hlavě rojí spousta dobrých námětů, které zachycuji na papíře. Mé podivné povídky byly barvité a opravdové. Mé futuristické příběhy byly jako roboti bez života, mechanické a strnulé.

Osvobození jsem našel až díky *Městečku v Ohiu* od Sherwooda Andersona. Bylo mi nějakých čtyřia dvacet, když mě uhranul ten zástup postav trávících své životy na zpola osvětlených verandách a v temných podkrovích onoho města, kde panuje věčný podzim. „Ach Bože,“ zvolal jsem. „Nebylo by báječné, kdybych dokázal napsat knihu, která by byla aspoň z poloviny tak dobrá, ale odehrávala by se na Marsu?“

Sestavil jsem si seznam potenciálních míst a obyvatel onoho vzdáleného světa, vymyslel názvy, rozepsal asi desítku povídek, odložil je a zapomněl na ně. Nebo jsem si to alespoň myslel.

Neboť Múza je neodbytná. Žije dál, i když ji zanedbáváte, vyčkává, až jí dáte prostor, anebo zemřete, aniž by se dostala ke slovu. Bylo na mně, abych se přesvědčil, že tenhle mýtus není jen přízrak, intuitivní substance, kterou lze vyvolat, aby promluvila tajuplným jazykem a roztančila konečky mých prstů.

Během několika příštích let jsem sepsal řadu martských črt, shakespearovských „poznámek“, neuspořádaných myšlenek, rozsáhlých nočních vidin, polosnů sněných těsně před úsvitem. Tento žánr dokonale ovládají Francouzi, například takový Saint-John Perse. Je to onen napůl básnický, napůl prozaický útvar, který může na ploše pouhých sta slov, nebo klidně na celou stránku pojednávat o čemkoli, ať už ho podnítilo počasí, čas, architektonicky zajímavé průčelí, dobré víno či chutné jídlo, výhled na moře, rychlý soumrak nebo pomalé svítání. Ze směsi těchto prvků autor následně vyvrhuje nestrávené zbytky nebo mumlavé hamletovské samomluvy.

Tak či onak jsem své myšlenky neřadil podle žádného zvláštního záměru či plánu a pohřbil jsem je spolu s dalšími dvěma tucty příběhů.

A pak se na mě usmálo štěstí. Norman Corwin, vynikající rozhlasový scenárista a režisér, trval na tom, abych navštívil New York a nechal se „objevit“. Poslušen jeho naléhání jsem se vydal autobusem na Manhattan, přeťpěl noc na ubytovně YMCA a setkal se s Walterem Bradburym (shoda jmen je čistě náhodná), znamenitým redaktorem z nakladatelství Doubleday, který prohlásil, že jsem možná utkal dosud nevídanou tapiserii. A zeptal se mě, jestli bych nemohl všechny ty martské povídky nějak provázat a pospojovat do Marťanské *kroniky*.

„Dobrý Bože,“ vydechl jsem. „*Městečko v Ohiu!*“

„Cože?“ podivil se Walter Bradbury.

Den nato jsem náčrt *Kroniky* dodal Walteru Bradburymu spolu s konceptem *Ilustrovaného muže*. Domů jsem jel vlakem s šekem na patnáct set dolarů v kapse, který pokryl nájemné (třicet dolarů za měsíc) na dva roky dopředu a umožnil nám přivést na svět naši první dceru.

Marťanská kronika vyšla koncem jara roku 1950, ale dočkala se jen malé hrstky recenzí. Pochválil mě pouze Christopher Isherwood, když mě představoval Aldousi Huxleymu, který se ke mně u čaje naklonil a řekl mi: „Víte vy, co jste zač?“

Neříkejte mi, co dělám, napadlo mě. Nechci to vědět.

„Vy,“ řekl Huxley, „jste básník.“

„Ať se propadnu,“ odvětil jsem.

„Naopak, vy se dostanete až na vrchol,“ pravil Huxley.

Opravdový, strmý vrchol.

A tímto vrcholem je kniha, kterou držíte v rukou.

Najdete v ní stopy Sherwooda Andersona? Nikoli. Jeho ohromující vliv se dávno rozpustil v mých gangliích. Pár ozvuků *Městečka v Ohiu* lze odhalit v *Pampeliškovém víně*, mé další

sbírce povídek, jež se tváří jako román. Avšak žádné zrcadlové obrazy. Andersonovy grotesky mají podobu chrličů na městských střechách, kdežto ty mé jsou plné kolií, ztracených slečen u nálevních pultů, chlapce, který je precitlivělý na vyřazené tramvaje, ztracených kamarádů a plukovníků z občanské války utopených v čase nebo zpitých vzpomínkami. Jedinými chrliči na Marsu jsou Marťané v přestrojení za mé greentownské příbuzné, v němž se skrývají až do chvíle, než přijde zasloužený trest.

Sherwood Anderson by nevěděl, jak správně zacházet s lampiony vypouštěnými v předvečer Dne nezávislosti. Já jsem je zapálil a vypustil na Marsu i v Green Townu, aby se vznášely a tiše žhnuly v obou knihách. Hoří v nich dodnes, vydávající právě tolik světla, aby pomáhaly při jejich čtení.*

Zhruba před osmnácti lety jsem produkoval inscenaci *Marťanské kroniky* v jednom divadle na Wilshire Boulevard. Šest bloků západně odtud v Losangelské galerii zrovna probíhala putovní výstava egyptského krále Tutanchamona. Když jsem pendloval mezi divadlem a galerií, nevycházel jsem z údivu.

„Propána,“ hlesl jsem při pohledu na Tutanchamonovu zlatou masku, „vždyť to je Mars.“

„Propána,“ hlesl jsem při sledování svých Marťanů na jevišti, „vždyť to je Egypt s Tutanchamonovými duchy.“

Před mýma očima a v mé mysli tak ožily a pomíchaly se staré mýty, nové mýty se obalily do papyru a nasadily si zářivé masky.

Nevědomky jsem po celou dobu byl Tutanchamonovým potomkem, který psal v hieroglyfech rudého světa, přesvědčený o tom, že vytváří budoucnosti i v zaprášených minulostech.

Jak je při tom všem tedy možné, že se *Marťanská kronika* tak často označuje za science fiction? Ten popis na ni nesedí. V celé knize je jediná povídka, která se řídí zákony technologické fyziky: „Přijdou vlahé deště“. Popisuje jeden z prvních domů s virtuální realitou, které se v posledních pár letech staly

v naší společnosti běžným jevem. V roce 1950 by takový dům stál tolik, že by majitele přivedl na mizinu. Dnes, s příchodem počítačů, internetu, faxů, audiokazet, sluchátek do uší a širokouhlých televizí, by se dal za levno sestavit v prodejně elektra.

Dobrá, co tedy *Kronika* je? Je to král Tutanchamon, jehož hrobku vykopali, když mi byly tři roky, severské Eddy, které mě uchvátily, když mi bylo šest, a antičtí bohové, kterým jsem propadl v deseti: nefalšovaný mýtus. Kdyby šlo o science fiction založenou na praktické, funkční technologii, už dávno by upadla do prachu zapomnění. Jelikož se však jedná o nezávislou, soběstačnou smyšlenku, i ti nejzavilejší fyzikové z Kalifornského technologického institutu jsou ochotni akceptovat dýchání neexistujících kyslíkové atmosféry, kterou jsem rozestřel na Marsu. Věda či stroje se mohou navzájem pozabíjet nebo být nahrazeny. Mýtus, zahlédnutý v zrcadlech, nedotknutelný, přetrvá. A není-li nesmrtelný, přinejmenším tak vypadá.

A konečně:

Neříkejte mi, co dělám. Nechci to vědět!

Tomu říkám způsob života. Ten jediný možný. Neboť intuice, předstírajíc nevědomost, podivuhodná v tom, jak zdánlivě nejeví zájem, pozvedá svou neviditelnou hlavu a v mytologických formách se plíží z vašich otisků dlaní. A protože jsem psal mýty, možná že mému Marsu zbývá ještě pár let nemožného života. Zpola mě ujišťuje jedna věc: Dodnes mě zvou na Kalifornský technologický institut.

Ray Bradbury

* Bradbury zmiňuje motiv z povídky „Lampiony“, jež bývá někdy editory ex post řazena do *Martánské kroniky*, třebaže původně vyšla ve sbírce *Ilustrovaný muž*, jejíž původní podobu jsme v českém vydání (Plus, 2017) respektovali.

RAKETOVÉ LÉTO

Nejdřív byla pravá ohijská zima – dveře zavřené, okna utěsněná, tabulky slepé námrazou, všude na střechách krajky rampouchů, děti lyžovaly na svazích a hospodyně zachumlané do kožichů jako velcí černí medvědi opatrně našlapovaly ve zledovatělých ulicích.

A pak se městečkem rozlil táhlý závan tepla. Lavina horkého vzduchu, jako by někdo nechal otevřené dveře pekárny. Vedro se chvělo mezi domky, v křovinách i mezi dětmi. Rampouchy spadly, roztřístily se a začaly tát. Dveře se otevřely dokořán. Okna se rozlétla. Děti odhodily vlněné oblečení. Hospodyně se zbavily medvědích kostýmů. Sníh roztál a odkryl zvadlou zeleň trávníků z loňského léta.

Raketové léto. V domcích zotvíraných čerstvému vzduchu nesla se ta slova od úst k ústům. *Raketové léto.* Teplý vzduch z pouště měnil květy, které vykouzlil na oknech mráz, a zničil tak umělecké dílo. Lyže a sánky byly najednou k ničemu. Sníh, který z mrazivé oblohy padal na město, se proměnil v horký déšť dřív, než se dotkl země.

Raketové léto. Na verandách, z nichž crčela voda, se vykláněli lidé a pozorovali zardívající se oblohu.

Raketa připravená na odpalovací rampě vypouštěla růžová

oblaka ohně a vedra jako sálající pec. Raketa stála v chladném zimním ránu a s každým výdechem obrovitých výfuků vytvářela léto. Raketa změnila podnebí a léto se na krátkou chvíli sneslo do kraje...

YLLA

Měli dům z křišťálových sloupů na břehu vyschlého moře planety Marsu a den co den bylo ráno vidět paní K, jak jí zlaté plody rostoucí na křišťálových zdech nebo jak čistí dům hrstmi magnetického prachu, který odstranil všechnu špínu a odletěl pak s horkým větrem pryč. Odpoledne, kdy zkamenělé moře žhnulo nehybným vedrem, keřiky vinné révy trčely na dvorku, vzdálené martské městečko vyprahle leželo pod koruněm tetelivého vzduchu a nikdo ani dveře nepootevřel, bývalo vidět i pana K, jak si ve svém pokoji čte v kovové knize s plastickými hieroglyfy, jichž se dotýkal rukou, jako by hrál na harfu. A z té knihy, když ji zlehka přejížděl prsty, zpíval hlas, měkký starodávný hlas, a vyprávěl pověst o době, kdy se moře vinulo jako rudá pára kolem břehů a dávno zemřelí mužové táhli do bitev ozbrojeni mračny kovového hmyzu a elektrických pavouků.

Manželé K bydleli u mrtvého moře už dvacet let a jejich předkové žili v témž domě, který se jako květina otáčel za sluncem, už po deset století.

Manželé K nebyli staří. Měli krásnou hnědavou pleť rodi-
lých Marťanů, žluté oči jako penízky a jemný melodický hlas. Kdysi rádi malovali chemickým ohněm obrázky, plavali v kanálech v období, kdy je vinná réva napájela zelenou šťávou,

a vydrželi si až do svítání povídat pod modře světélkujícími portréty v hovorně.

Ted' nebyli šťastní.

Dnes ráno stála paní K mezi sloupy a naslouchala sálání pouštního písku, který se tavil v žlutý vosk a zdánlivě se roztékal až k obzoru.

Něco se určitě stane.

Vyčkávala.

Pozorovala modrou martskou oblohu, jako by čekala, že se oblaka každým okamžikem svinou, smrští a vyvrhnou na písek oslnivý zázrak.

Nestalo se nic.

Čekání ji unavilo, prošla se mezi zamlženými sloupy. Ze žlábkovaných hlavic tryskal jemný deštík, chladil žhavý vzduch a jemně dopadal i na ni. Za parných dnů měl člověk pocit, že se brouzdá v potoce. Podlahy v domě se leskly chladnými potůčky. Zpovzdálí slyšela, jak si manžel bez ustání přehrává svou knihu, staré písni mu prsty nikdy neunavily. V duchu zatoužila, aby zase jednou i jí věnoval tolik času jako těm podivuhodným knihám, aby ji objímal a hladil jako tu malou harfíčku.

Ale to ne. Zavrtěla hlavou, shovívavě a sotva znatelně. Víčky si zlehka přikryla zlaté oči. V manželství si lidé zevšední a zestárnou, třebaže jsou dosud mladí.

Položila se do židle, která se vytvarovala podle jejího těla. Oči zavřela nervózně a pevně.

Zjevil se jí sen.

Hnědé prsty se zachvěly, natáhly, naprázdno se sevřely. Hned nato sebou polekaně trhla, posadila se a zalapala po dechu.

Rychle se rozhlédla, jako by čekala, že někdo bude stát před ní. Vypadala zklamaně – prostor mezi sloupy byl prázdný.

V trojúhelníku dveří se objevil její manžel. „Ty jsi volala?“ ptal se podrážděně.

„Ne!“ vykřikla.

„Měl jsem dojem, že tě slyším vykřiknout.“

„Opravdu? Usínala jsem a něco se mi zdálo.“

„Teď ve dne? To se ti tak často nestává.“

Seděla, jako by jí ten sen udeřil do tváře. „Něco tak zvláštního, tak strašně zvláštního,“ opakovala polohlasně. „Takový sen!“

„Aha.“ Zřejmě se chtěl vrátit ke knize.

„Zdálo se mi o nějakém muži.“

„O muži?“

„O vysokém muži, víc než metr osmdesát.“

„To je absurdní. Takový obr, nepovedený obr!“

„Jenže –“ hledala slova, „on vypadal docela hezky. Přestože byl tak veliký. A měl – já vím, že ti to bude připadat hloupě –, měl modré oči.“

„Modré oči! Dobří bohové!“ zvolal pan K. „Co ještě se ti bude zdát? Neměl náhodou černé vlasy?“

„Jak jsi na to přišel?“ Plála vzrušením.

„Vybral jsem tu nejméně pravděpodobnou barvu,“ odpověděl chladně.

„Ale on je měl opravdu černé!“ vykřikla. „A pleť měl úplně bílou. Byl to strašně zvláštní člověk. Měl na sobě divnou uniformu, slétl dolů z oblohy a mile mě oslovil.“ Usmála se.

„Z oblohy? Co je to za nesmysl?!“

„Přiletěl v nějaké kovové věci, na slunci se leskla,“ vzpomínala. Zavřela oči, aby si všechno znovu vybavila. „Zdálo se mi, že na obloze něco jiskří, jako když se vyhodí do vzduchu peníz, a na jednou se to zvětšilo a měkce se to sneslo na zem, takové dlouhé stříbrné plavidlo, kulaté a cizokrajné. A na boku toho stříbrného předmětu se otevřela dvířka a ten vysoký muž z nich vystoupil.“

„Kdybys měla něco pořádného na práci, neměla bys takové hloupé sny.“

„Mně se to docela líbilo,“ odpověděla a znovu si lehla. „Nikdy jsem si nemyslela, že mám takovou představitost. Černé vlasy, modré oči a bílá pleť! Byl to divný člověk, a přesto – docela hezký.“

„Přání je otcem myšlenky.“

„Nebud' jízlivý. Nevymyslela jsem si ho schválně. Prostě mi přišel na mysl, když jsem klímala. Nebylo to ani jako sen. Bylo to tak nečekané a zvláštní. Podíval se na mě a řekl: ‚Přiletěl jsem raketou ze třetí planety. Jmenuji se Nathaniel York –‘“

„Hloupé jméno. Vlastně to ani žádné jméno není,“ ohradil se její manžel.

„Samozřejmě že je hloupé, vždyť je to sen,“ vysvětlovala mu mírně. „A pak řekl: ‚Tohle je první vesmírný let. Jsme v raketě jen dva, já a můj přítel Bert.‘“

„Zase takové hloupé jméno.“

„A říkal: ‚Jsme z jednoho velkoměsta na Zemi, tak se jmenuje naše planeta,‘“ pokračovala paní K. „Takhle to říkal. Změ, ano, tak se to jmenuje. A mluvil cizí řečí. Ale nějak jsem mu rozuměla. V myšlenkách. Asi telepaticky.“

Pan K se odvrátil. Zarazila ho otázkou. „Ylle?“ zavolala klidně. „Nenapadlo tě někdy, jestli – prostě – jestli na třetí planetě nežijí lidé?“

„Na třetí planetě se žádný život nemůže udržet,“ prohlásil její manžel trpělivě. „Naši vědci tvrdí, že v jejím ovzduší je příliš mnoho kyslíku.“

„Ale nebylo by to úžasné, kdyby tam lidé byli? A kdyby cestovali vesmírem v nějakých lodích?“

„Nech toho, Yllo, ty přece moc dobře víš, jak nesnáším takovéhle citové výlevy. Radši se zas pustíme do práce.“

Později toho dne si začala zpívat tu píseň, když se procházela mezi šumícími sloupy deště. Zpívala ji pořád znovu a znovu.

„Co je to za písničku?“ vyštěkl nakonec její manžel a přišel se posadit k plamennému stolku.

„Nevím.“ Zvedla oči, překvapená sama sebou. Pozvedla ruku k ústům, jako by tomu nemohla uvěřit. Slunce zapadalo. V slábnoucím světle se dům uzavíral jako obrovská květina. Mezi sloupy vál vítr, na plamenném stolku klokotal žhavý rybníček stříbrné lávy. Vítr jí načechrál rusé vlasy a něžně jí pobrukoval do ucha. Stála tiše, hleděla do širých dálav bledého mořského dna, jako by se na něco rozpomínala, ve žlutých očích jí stály slzy dojetí. „Stačí, když připiješ mi očima, a já ti připiji svýma,“ zpívala dojatě, pomalu a klidně. „Polibkem ve sklence mě vlídně pohosti a já se pro něj zřeknu vína.“ Pak už si jen pro sebe pobrukovala, očíměla zavřené a rukama lehounce plula s větrem. Dozpívala tu píseň.

Byla velmi krásná.

„Tu píseň jsem nikdy neslyšel. To jsi složila sama?“ vyzvídal a upřel na ni pohled.

„Ne. Ano. Ne – já vlastně nevím!“ Tonula v rozpacích. „Dokonce ani nevím, co znamenají ta slova, jsou v nějaké cizí řeči.“

„V jaké řeči?“

Bezděčným pohybem hodila kousky masa do bublající lávy. „Nevím.“ Za okamžik maso vytáhla uvařené a dala mu je na talíř. „Tak se mi zdá, že jsem vymyslela něco strašně hloupého. Ale nevím proč.“

Nepromluvil. Díval se, jak žena hází maso do syčícího kráteru. Slunce zašlo. Pomalu, pomaloučku se snášela noc, vkrádala se do pokoje, postupně spolykala všechny sloupy i je oba a jako temné víno se rozlila po stropě. Obličej je jim ozařoval jen žár stříbrné lávy.

Znovu začala pobrukovat tu podivnou píseň.

Vyskočil ze židle, jako když ho bodne, a rozzlobeně odešel z pokoje.

Večeři dojedl později a sám.

Pak vstal, protáhl se, podíval se na ni, zazíval a navrhl: „Pojď, zapřáhneme ohnivě ptáky a pojedeme se dnes večer trochu povyrazit do města.“

„To myslíš vážně?“ řekla. „Není ti něco?“

„Co je na tom tak zvláštního?“

„Už půl roku jsme nikde nebyli.“

„Proto je to dobrý nápad.“

„Najednou se staráš,“ řekla.

„Nech si ty řeči,“ odpověděl nevrle. „Chceš jet, nebo nechceš?“

Pohlédla na bledou poušť. Na obloze už vycházely dva identické bílé měsíce. Chladivá voda jí zlehka omývala prsty u nohou. Slabounce ji zamrazilo. Ze všeho nejvíc si přála zůstat doma, klidně sedět, mlčky a bez hnutí, dokud se nestane ta věc, na niž celý den čeká, ta věc, která se nemůže stát, ale která se přece snad... Hlavou jí prolétl úryvek písně.

„Já –“

„Jen ti to prospěje,“ naléhal. „Tak pojď.“

„Jsem unavená,“ řekla. „Až někdy jindy.“

„Tady máš šálu.“ Podal jí flakon. „Už jsme celou věčnost nikde nebyli.“

„Ty ano, dvakrát týdně jsi v Xi.“ Za nic by se na něho nepodívala.

„Obchodně,“ upozornil ji.

„No ovšem,“ zašeptala si pro sebe.

Z flakonu vytryskla tekutina, proměnila se v modravou mlhu a chvějivě se jí usadila kolem krku.

Ohniví ptáci byli připravení. Podobali se uhlíkům v ohništi a žhnuli na jemném chladivém písku. Bílý baldachýn se na-

douval nočním větrem a měkce se vlnil připoután k ptákům stovkami zelených stuh.

Ylla se položila pod baldachýn a ptáci se na jediný manželův pokyn vznesli jako hořící jiskry k ztemnělé obloze. Stuhy se napnuly, baldachýn se zvedl. Písek pod nimi zaskřípěl a rozjel se nazpět. Modravé pahorky začaly ubíhat kolem a pryč a oni se vzdalovali od domova, od deštivých sloupů, od květin v klecích, od zpívajících knih a šeptajících potůčků na podlaze. Na svého muže nepohlédla. Slyšela ho, jak pobízí ptáky, když stoupali vzhůru jako oblak deseti tisíc planoucích jisker, jako stejný počet červenožlutých ohňostrojů na nebi, a vlekli za sebou baldachýn jako květinový plátek a propalovali se větrem.

Nedívala se, jak pod nimi mizí mrtvá starobylá města podobná kostěným šachovým hrám, nedívala se na staré kanály naplněné prázdnotou a sny. Letěli kolem vyschlých řek a vyschlých jezer jako stín vrhaný měsícem, jako hořící pochodeň.

Pozorovala jenom oblohu.

Manžel něco říkal.

Dívala se na oblohu.

„Slyšela jsi, co jsem říkal?“

„Cože?“

Vybuchl: „Taky bys mi mohla věnovat trochu pozornosti.“

„Přemýšlela jsem.“

„Nikdy mě nenapadlo, že jsi milovnice přírody, ale dnes se nějak zvlášť zajímáš o oblohu.“

„Je moc krásná.“

„Říkal jsem si,“ začal manžel zvolna, „že bych dnes večer mohl zavolat Hulloví. Chtěl bych se s ním domluvit, abychom si společně vyjeli na pár dní, řekněme tak na týden, do Modrých hor. Zatím mě to jen napadlo –“

„Do Modrých hor!“ Rukou se přidržela lemu baldachýnu a prudce se k němu natočila.

„Vždyť to jen dávám na uvážení.“

„Kdy chceš jet?“ zeptala se rozechvěle.

„Myslel jsem, že bychom mohli vyrazit zítra ráno. Znáš to, radši neodkládat a tak,“ pokračoval jakoby nic.

„Ale takhle brzy na začátku roku přece nikam nejezdíme.“

„Jenže tentokrát mám dojem,“ usmál se, „že nám moc prospěje, když odtud vypadneme. Potřebujeme klid a vysadit. Sama to dobře víš. Nemáš přece v plánu nic jiného? Pojedeme, že?“

Nadechla se, chvíli otálela a pak odpověděla: „Ne!“

„Cože?“ výkřikem poplašil ptáky. Baldachýn sebou škubl.

„Ne,“ řekla pevně. „Už jsem se rozhodla. Já nepojedu.“

Zadíval se na ni. Víc už nepromluvil. Ona se odvrátila.

A ptáci, deset tisíc žhavých uhlíků, letěli větrem dál.

Za svítání proniklo slunce křišťálovými sloupy a rozpustilo mlhu, na které Ylla spala. Celou noc visela Ylla nad podlahou podpíraná měkkými koberci z mlhy, která vytryskla ze stěn, když se Ylla ukládala ke spánku. Po celou noc odpočívala na této mlčící řece jako člun na nehlučně plynoucím proudu. Teď mlhu spálilo slunce, mlžný opar klesal k zemi a nakonec Yllu vysadil na břeh procitnutí.

Otevřela oči.

Manžel stál nad ní. Vypadal, jako by tak stál už celé hodiny a pozoroval ji. Nevěděla proč, ale nedokázala mu pohlédnout do obličeje.

„Už se ti zase něco zdálo,“ řekl. „Mluvila jsi ze spaní – já nemohl usnout. Měla bys vážně jít k doktorovi.“

„Bude mi zas dobře.“

„Ale napovídala jsi toho ze spaní dost!“

„Vážně?“ trhla sebou.

Po ránu bylo v místnosti chladno. Ležela a prostoupilo ji šedé světlo.